

NOTAT

Til: MIPR

Dato: 12.06.2023

VANNOMRÅDET MORSA – VIDERE ORGANISERING AV SAMARBEIDET.

Morsa-prosjektet startet opp i 1999 som et samarbeid mellom kommunene Ski, Enebakk, Hobøl, Spydeberg, Våler, Moss, Rygge og Råde, samt fylkesmennene, fylkeskommunene og bondelag i Østfold og Akershus. Bakgrunnen for Morsa-samarbeidet var og er den alvorlige forurensningssituasjonen, der Vansjø som drikkevannskilde og et særlig viktig friluftsområde er i en særstilling.

Fra og med 2011 er vannområdet utvidet til også å gjelde Hølen-vassdraget med kystområder og kommunene Vestby, Ås og Frogn ble innlemmet i samarbeidet.

Vannområdeutvalget Morsa skal være et aktivt samarbeidsorgan med formål om å følge opp kommunenes forpliktelser som følger av vannforskriften. Vannområdet har som funksjon å legge til rette for lokalt vannforvaltningsarbeid, og bidra til utarbeidelse av den regionale vannforvaltningsplanen og tilhørende bakgrunnsdokumenter.

Daglig leder av vannområdet har vært fast ansatt i Våler kommune. Det er også Våler kommune som har ført regnskap og sørget for annet kontorteknisk utstyr.

Østre Viken kommunerevisjon har utarbeidet en egen rapport, hvor de påpeker at organisasjonsformen ikke er i henhold til ny kommunelov og at denne må endres før 01.01.2024.

Saken har vært forelagt KS som anbefaler en at det gjøres en nærmere gjennomgang av mandat for samarbeid, og vurderes hvilke presisering og klargjøringer i samarbeidet som bør gjøres for å forankre samarbeidet lovlig i Vannforskriften § 23 som rettslig grunnlag.

Dersom det blir «rest» oppgaver og behov for samarbeid som ikke lar seg lovlig forankring i Vannforskriften §23, så bør det vurderes opprettet et samarbeid mellom kommuner etter kommunelovens regler. Dette gjelder også i forhold til de oppgavene som daglig leder utfører for andre kommuner. Det antas at vertskommunemodellen her er mest aktuell.

Det er trolig uansett ovennevnte behov for et nærmere samarbeid mellom kommuner knyttet til finansering, og herunder arbeidsgiveransvar for daglig leder. Det antas at vertskommunemodellen etter kommuneloven kap. 20 her kan være en samarbeidsordning mellom kommuner.

Alternativt kan det etableres et samarbeid med hjemmel i kommuneloven § 19 om kommunalt oppgavefellesskap. Dette innebærer blant annet opprettelse av et representantskap.

Samarbeidsordning som forening eller aksjeselskap, antas å være lite aktuelt, siden samarbeidete dels er knyttet til lovpålagte oppgaver, kan en organisering etter aksjeloven også være ulovlig

Kommunedirektøren i Våler holder nå i saken og vil sende ut et forslag til kommunedirektørene i Morsa kommunene i løpet av høsten 2023. Det er en målsetting å få det hele på plass før årsskiftet.

Dette til foreløpig informasjon.

Ivar Nævra